

BİLLUR KALP

1926

Hüseyin Rahmi Gürpınar

1864-1944

KİŞİLER

Sema Sema, yirmili yaşların başında, Bedrettin Paşa ailesinden gelen bir genç kızdır. Eskiden kırk kişinin yaşadığı köşkte artık yedi kişi yaşar olmuşlardır. Bakımsız ve eski köşkten başka ellerinde bir şey kalmamıştır. Annesinin yanında, babasının odalıktan olma kızıyla, ondan ayrı tutmadıkları besleme bir kız ile yaşamaktadırlar. Sema, bu küçük kızlara çok düşkündür. Hala yanlarında olan üç tane emektar hizmetlileri de vardır.

Muhlis Naki Paşa'nın oğludur. Küçüklük zamanlarında Sema'nın ailesi ile yakın ilişkiler içindeyken aileler birbirinden kopmuştur. Yıllar sonra tekrar komşu olmuşlardır. Askerdeyken yaralanmış fakat sonrasında eski sağlığına kavuşabilmiştir.

Jale Sema ve Muhlis'e komşu köşkte yaşamaktadır. Sonradan varlıklı olmuşlardır. Gösterişli, dedikoduyu seven, kötü niyetli bir genç kızdır. Film ve moda meraklısıdır.

İzzet Saim Semih Atıf'ın yanında çalışan İzzet Saim, annesi ile yaşamaktadır. Serseri ve ahlaki değerleri olmayan bir adamdır.

Semih Atıf Savaş döneminde parasını ve çevresini kullanarak iyice zenginleşmiştir. Evlidir ve iki çocuğu vardır. Karısı onu çok kıskanmaktadır ve sürekli onu kontrol etmeye çalışmaktadır. Çok çapkın olan Semih Atıf ahlaki seviyesi düşük, çapkın ve para harcamayı seven biridir. Saf genç ve güzel kızlarla ilgilenmektedir. Evliliğini isteksizce ve öylesine sürdürmektedir. Karısını umursamamaktadır.

ÖYKÜ

Gazeteye iş ilanı verilir Semih Atıf ve ona en yakın adamı İzzet Saim dolgun ücretle sekreter alınacağına dair ilan verdikten sonra, tuzaklarına düşecek genç kızları beklemeye başlarlar. Çok geçmeden birçok kadın ofisi doldurur. İzzet Saim kadınları dikkatlice süzer ve içlerinden en güzellerini tespit eder. O kadar kadının dikkatini çekmeden seçtiği üç kadını işe almak için önce sırasıyla hepsinin ismini ve oturduğu semti kaydeder. Belirlediği kadınları sırasıyla odaya çağırır ve Semih Atıf ile göstermelik bir görüşme yaparlar. Üç kadına işe alındıkları söylenir ve geri kalanlara bu durum bildirilir. Herkes saatlerce bekletilip bu şekilde eleme yapıldığı için söylenir. İçlerinden ilk gelen ve yaşça oldukça büyük, çenebaz olan Hüsniye, hakkını aramak için sesini yükseltir. Donanımı önemsemediklerini, güzelliğe göre seçtiklerini söyleyerek işyerinin ahlaksız işlerle uğraştığını öne sürer. Fakat elinden bir şey gelmeyerek ofisten çıkar. Öfkesi dinmediği ve ne olup bittiğini anlamak için kapıya yakın bir yere gizlenir ve gireni çıkkanı gözetlemeye başlar.

Mürvet'i huzursuz eden ortam İşe alınan üç kadından birisi on sekizini yeni geçmiş, çok saf ve ürkek, babasız, annesi ve kardeşlerine para götürebilmek için deneyimsiz olmasına rağmen iş peşinde koşan Mürvet'tir. Diğer iki kadın daha girişken, daha önce kadın ve erkeklerin yan yana olduğu ortamlarda fazlasıyla bulunmuş, girişken ve rahat insanlardır. Semih Atıf yeni sekreterlerin şerefine dışarıda hep birlikte yemek yiyeceklerini söyleyerek, iş arkadaşları olarak tanıttığı çapkınlık arkadaşlarını alarak her zaman gittikleri otele giderler. Bu otel taşkınlık ve huzursuzluk çıkarmayan belirli bir kesimdeki insanlar için konaklama, yemek, içki servisi gibi hizmetler veriyordu. Nikâhsız birliktelikler için olduğu kadar, arada sırada sadece konaklama için gelen sıradan insanlara da hizmet vermektedir. Herkes alkol alıp içip eğlenmeye başlar. Mürvet ise çok mutsuz ve korku içindedir. İçki ile ilk kez aynı ortamda bulunuyordu. İlk önceleri onu zorlamayacaklarını söyleyip kızı orada tutsalar da sonrasında alkolün etkisiyle işler kontrolden çıkar. Kızın kollarını tutarak ona zorla içki içirirler ve gitmesine izin vermezler.

Mürvet intihar eder Oteldeki yemekte bunlar yaşanırken, öfkesi dinmeyen Hüsniye, bir planın peşine düşer. Hepsinin, kızılı erkekli aynı arabaya binip ofisten çıkıldığını görmüş ve şüphelenmiştir. Onların çıkmasının ardından ofise elinde iki çocukla bir hizmetli gelmiş ve patronu Semih Atıf'ı sormuştur. Semih Atıf'ın kıskanç karısı sürekli kocasını bu şekilde kontrol ediyordu. Kadın ne yapar ne eder hizmetçi kadınla iletişim kurup kendince kurduğu hikâyeyi anlatır. Semih Atıf'ın eşini de yanlarına

alırlar ve onları götüren arabacıya plakadan ulaşip para karşılığı bilgi alırlar. Adam onları otele götürür. Otele normal müşteri gibi girip Semih Atif ve arkadaşlarını basmaya çalışırlar. Hüsniye, kıskanç eşten oteldikleri rüşvetle konuşturmak bahanesiyle bir sürü para koparır. Onu dolandırır. Aynı işlemi Semih Atif'a da yapar. Karısının otelde bulunduğunu ve onu oyalayabileceğini söyler. Paraları alıp kaçar. Karısı ve çocukları, Semih Atif'ın eğlencesini basar. Kavga çıkar. Arada Mürvet'te çocukların ısırılmalarına maruz kalır. Evine gittiğinde alkol kokuyordur ve perişan durumdadır. Ailesine mahcup olur ve kimse de onun suçsuz olduğuna inanmaz. Kendini kirlenmiş hisseder. Buna dayanamayan Mürvet intihar eder ve haberi tüm ayrıntıları ile olmasa da gazetelerde çıkar. Benzer bir oyuna tertemiz bir genç kız olan Sema da düşürülmek istenecektir.

Köşke hırsız girer Sema ve ailesi, emektar birkaç hizmetli ile ellerinde kalan ve perişan haldeki son köşkte eski varlıklı günlerin aksine zar zor geçiniyordur. Döneme göre paşa ailesinden gelen bir kızın el işi yapıp satması dedikodu malzemesi olacağından, işlerini satmakta oldukça titiz ve gizli davranıyordu. Köşk çok bakımsızdır ve ellerinde kalan son değerli takı ve eşyaları hırsızlara kaptırmamak için herkesten gizli, yastığının altında dolu bir tabanca ile uyuyor ve herkes yatınca mutlaka evi baştan aşağı kontrol ediyordu. Bir gün seslere uyanır. Eve iki hırsız girmiştir ve evdeki hizmetliler onlarla boğuşurken sesleri kesilmiştir. Sema, cesur davranarak annesi ve çocukları odada bırakır ve tabancasını alıp yardıma gider. Hırsızlardan birisini vurur fakat diğeri onu bayıltır. Tam o anda yandaki köşkte yaşayan Muhlis gelmiştir. Hırsız etkisiz hale getirir. Hırsızlardan birisi polisler onu götürürken ölür, diğeri ise kaçmıştır. Sema ve annesi Muhlis'e minnettar olurlar. Muhlis de o günden sonra her ihtiyaçlarında mutlaka haberdar edilmek ister. İki aile bu şekilde yakınlaşır ve sık sık görüşmeye başlar.

Sema ve Muhlis, birbirlerine aşık olurlar Hırsızlardan sonra endişeler tam olarak bitmez. Sema, geceleri bahçede bir karartı ve yanıp sönen ışık görünce endişelenir ama bu kişinin Muhlis olduğunu birkaç gece sonra anlar. Muhlis, hırsızların eve girdiği geceden sonra her akşam köşkün bahçesinde nöbet tutuyordu ve yanıp sönen ışık onun sigarasıdır. Geceleri zaten uyuyamadığını, bu bahçede beklemenin ona iyi geldiğini söyler. Sema ile birden daha samimi ama seviyeli konuşmalar başlar. Her gece sohbet ederler. Sema, bu durumu annesinden gizlemez ve olan biteni her seferinde onunla da paylaşır. İki genç birbirine aşık olur ve evlenmeye karar verirler. Ama bu durumu o güne kadar herkesten gizlemeye çalışırlar. Dedikodu çıkmasını ve nişanlarına zarar gelmesi istemiyorlardı. Bir gece her zaman ki gibi bahçede dolaşip sohbet ederlerken bir karaltı görürler ve çığırta duyarlar. İzlediklerini anlarlar. Muhsin bu kişinin Jale olabileceğini söyler ve durumla ilgisini sonra anlatacağını söyler.

Jale, Muhlis'i kötüler Ertesi gün Jale köşke gelir ve aslında kendi uydurduğu ama çevreden duymuş gibi yaptığı dedikoduları anlatır. Daha önce kibirli ve içe kapanık görüldüğünü söylediği, geçmişteki aşk acısı yüzünden böyle olduğunu anlattığı Muhlis ile ilgili daha farklı şeyler aktarır. Geceleri koruda kol kola dolaştığı bir kız olduğunu ve genç bir kız olarak kendisinin de zan altında kaldığını söyler. Sema, o kızın kendi olduğunu söyler ve evleneceklerini ilan eder. Bunda ayıp olmadığını, ailelerin de her şeyden haberdar olduğunu anlatır. Jale bununla da kalmaz. Bu evliliğin asla gerçekleşmeyeceğini, Muhlis'in hep aynı oyunlarla genç kızları kandırıp sonra terk ettiğini söyler. Ona göre Sema'da kandırılıyordur. Muhlis daha önce onun peşinden koşmuş ama kandıramayınca Sema'da şansını denemiştir. Sema ve annesi Muhlis'e güvendiklerini söyleyerek Jale'yi gönderirler ama Sema'nın içi içini yemeye başlamıştır bile.

Muhlis, Jale'ye öfkelenir Annesinin Jale hakkındaki tutarlı ve mantıklı tüm sözlerine rağmen Sema anlatılanlardan etkilenir. Muhlis geldiğinde Sema'nın hastalıklı halini görür ve endişelenir. Olanı biteni uygun bir dille anlatırlar. Muhlis, Jale'ye çok sinirlenir. Gidip ona haddini bildirmek ister ama Sema ve annesi ona yakışmayacağını söyleyerek, onu engellerler. Sema'ya olan aşkı gözlerinden okunan genç adam, anne ve kızı, konuşmaları ve tavırları tekrar ile güven verir. Jale ile olan durumunu da açıklar. İlk zamanlar Jale onunla ilişki kurmak için çaba sarf etmiş ama Muhlis hiçbir zaman ona yüz vermemiştir. Onu görmemezlikten gelmiştir. Jale'nin bu duruma içerlenip aralarını bozmaya çalıştığını anlarlar.

Muhlis'in şüpheleri Sema bu süreçte hala el işi yapıp satıyordu. Aracılara para kaptırmamak içinde ürünleri gizlice kendisi teslim ediyordu. Bu gizleme kısmında peçeli simsiyah bir çarşafı alışıverişini tamamlıyordu. Bunu da herkesten olduğu gibi Muhlis ve ailesinden de gizliyordular. İki ailede evliliği hızlandırma ve çıkabilecek aksilikleri önleme kararı almıştır ama anneler parasızlıklarına rağmen bu durumu kimseye belli etmeme, adetleri paşa soylarına uygun olabilecek şekilde yerine getirme çabasıydırlar. Birbirlerinden bu maddi zorlukları gizlemek de gün geçtikçe zorlaşıyordu. Sema, el

işlerini teslim ettiği yerden çıkarken bir adam yanına yaklaşır ve el işlerinin çok iyi olduğunu, bu firmada yeterince para kazanmadığını söyleyerek onu başka bir yere yönlendirmek ister. Burada daha dolgun ücret ile emeğinin karşılığını alabilecektir. Kendisi Türk kızlarına yardım etmek istediğini niyetinin kendi milletinden olanlara yardım etmek olduğunu söyler. Sema ilgilenmez ama adam ısrarcıdır ve zorla ona bir kart verir. Kendi önerisiyle giderse yardımcı olacaklarını söyler. Kartvizitin üstündeki adres İzzet Saim'in çalıştığı yerdir. Tam o sırada Muhlis, uzaktan gördüğü çarşafli kızın bir adamla konuştuğunu görür. Sesini Sema'ya benzetir. Uzaktan Sema'yı andırır da çarşaftan tanıyamaz. O dönem kadınlar yeni yeni çarşafsız dolaşmaya başladığı için gördüğü kadının gizli kapaklı, ahlaksız bir iş çevirdiğini düşünür. Bunun gerçektir olduğunu kendini inandırır. Çarşaftan dolayı seçemiyor ama çantasını görebiliyordur. Şüpheleri kafasında yer eder.

Sema, geceyi köşk dışında geçirir Aradan zaman geçer ve Muhlis bir gece yine Sema ile görüşmek üzere odasının penceresinin altından ona seslenir. Fakat annesi cevap verir. Sema, hala eve gelmemiştir ve asla daha önce böyle bir şey olmamıştır. Saat epey geçtir ve ulaşım için tüm araçlar artık çalışmıyordur. Muhlis çok telaşlanır. Bir yolunu bulup karşı kıyıya gidecekken telgraf gelir. Sema, saatin nasıl geçtiğini anlamadığını, işlerini halletmeye çalışırken son vapuru kaçırdığını, eskiden onlarda çalışan dadısında kalacağını yazmıştır. Annesi rahatlar ama Muhlis rahatlamaz, bir yolunu bulup dadının evine gitmeye kararlıyken kadın boşa yorulmaması için Muhlis'i ikna eder. Geceleri hırsızlardan onları korumaya devam etmesini rica eder. Muhlis kalmak zorunda kalır. Geceyi annesinin de izniyle Sema'nın çalışma ve giyinme odası gibi kullandığı odada geçirmek ister. Sema'nın annesi gelmelerine ters olsa da Muhlis'in üzüntüsünü görüp kabul eder.

Muhlis, kartviziti bulur Muhlis, Sema'nın eşyalarını koklayarak hasret giderirken bir çanta görür. Günler önce sokakta bir adamla konuştuğunu gördüğü kızın çantasının aynıdır. Çantayı karıştırmaktan kendisini alıkoyamaz. Sema'nın çoktan unuttuğu kartviziti bulur. Adam üzerine kendi koruma ve tavsiyesi ile geldiğine dair bir de not yazmıştır. Muhlis, Sema'nın bu adrese gidip gitmediğini bilemez, içine kurt düşer ve Sema'dan şüphelenmeye başlar. Kafasında Sema'nın onu kandırmasına hüküm vermiştir ve o günden sonra bu konuda ipuçları toplamaya karar verir. Birbirlerinden bir şey gizlememeye karar vermelerine rağmen Sema'ya bu endişesinden bahsetmez. Kendisinin itiraf etmesini istiyordur.

Muhlis'in bekleyişi Sema ile ertesi gün buluştuğlarında Muhlis tuhaf tavırları ile dikkat çeker. Sema bir sorun olduğunu anlar ama Muhlis ona ne olduğunu söylemez. İsrarlı bir şekilde kendisinden bir şey gizleyip gizlemediğini sorar. Onun itiraf etmesini istediği bir şey vardır ama Sema bu sözlere anlam veremez. Çünkü bir şey gizlemiyordur. İki gencin arası biraz bozulur ama durum bir türlü açığa çıkmaz. Muhlis, eski haline dönerek unutmuş gibi yapar ve Sema'yı kandırır.

Sema'ya kurulan tuzak Düğün günü yaklaşır ve masraflara yetişilemez. Sema'nın dikkatini bir ilan çeker. Evde yapılmak üzere el işleri veriliyordu ve dolgun ücretle acil eleman aranılıyordu. Adres ona tanıdık gelir ve kartviziti hatırlar. Ünlü bir yer olduğunu düşünür. Fakat Mürvet ile ilgili haberi okumadığı için firma hakkındaki gerçeklerden bihaberdir. Bu durumdan yine Muhsin'e bahsetmek istemez. Paşa kızı olarak böyle bir izlenim vermek istemiyordur. Eğer gerçekler ortaya çıkarsa da fedakârlık yaptığı için anormal bir durum olmayacağına inanıyordu. Muhlis'in bir ofise gitti diye kızacağını aklına bile getirmiyordur. Firmaya gidince onu İzzet Saim karşılar. Kibar davranır ve örnekleri gösterir. Bu sırada peçe ile örneklerle rahat bakmadığını söyleyerek kızın peçesini açmasına vesile olur. Hemen patronunu arar ve günler önce kartvizit vererek buraya çekmeye çalıştıkları kızın geldiğini ve çok güzel olduğunu söyler. Bu aşamadan sonra Sema fazla beklemez istemez ama İzzet Saim onu oyalamaya çalışır. Kibar tavırları da giderek değişmiş ve kızı rahatsız etmeye başlamıştır. Sema, son örneklerle bakarken kızı saldırır. Sema çırpınarak ve bağırarak elinden kurtulmaya çalışırken kapı şiddetle vurulmaya başlar. Muhlis içeri zorla girer ve Sema'yı o şekilde görünce yanlış anlar. Onun sevilmeğe değer olmadığını ve halinden memnun olduğunu düşünüp Sema'yı orada bırakıp gitmeye kalkar. Sema, yardım çığlıkları atar ama oralı olmaz. Ofiste çalışan yaşlı ve vicdanlı adam Muhlis'ten yardım ister. Kızları bu ofise ilanla çekip tuzağa düşürdüklerini anlatır. Sema'nın yardıma ihtiyacı olduğunu söyler ama Muhlis bunlara inanmaz ve gider. Yaşlı adam ise eline bir sopa alarak Sema'ya yardıma gider ve kızı kurtarır.

Muhlis'in mektubu Sema bir hafta hasta yatar, annesine olanları olabildiğince yumuşatarak anlatır. Annesi kızın kurtulabildiğine çok sevinir. Gazete de olayla ilgili küçük bir haber çıksa da Sema'nın adı geçmez. O günden sonra Muhlis ile görüşmezler. Muhlis iki hafta sonra içinde Sema'ya hakaretler içeren bir mektup yazar. Sema'yı öldürüp ellerini kirletmek istememiştir ama onun intihar etmesini öğütüyordur. Sema ise ona oldukça olgun ve sağduyu ile yaklaştığı bir mektupla cevap verir.

Kendisinin vicdanen rahat olduğunu, hiçbir suçu olmadığını, ona kendini inandırmakla uğraşmayacağını, kendisini orada bırakıp giderek zaten en büyük kötülüğü yaptığını yazar. İntihar, inanç, ahlak üzerine söylemleri de vardır. Sema, müthiş bir acı içindedir ama bu acıdan kurtulmaya ve toparlanmaya çalışır. Kendini bırakmak istemez.

Sema'nın iş konusundaki başarısı Muhlis kısa süre sonra Sema'ya hırsından Jale ile evlenir. Gazeteye de evlilikleri ile ilgili ilan verir. Sema'nın canını yakmak istiyordu. Sema reklamı okuyunca üzülür ama bir yandan da şaşırır. Kendisine çok aşık, kibar, saygılı adam gitmiş yerine bambaşka bir karakter gelmiştir. Ondaki hala ne istediğine anlam veremez. Muhlis'in bunları yapıyor olabileceğine çok şaşırır. Aşkın küllense de, hala canını yakabileceğini görür. Kendini işine ve yardımlara adar. Adeta bir rahibenin kendini manastıra kapatması gibi manevi bir hayat sürmeye karar verir. Köşkü atölyeye çevirir ve burada yetim ve göçmen kızları çalıştırır. Bir sürü iş alır. İlk önceleri zarar eder ama zamanla daha çok para kazanır olur. Kızların kimi evleri olmadığından köşkte kalmaya başlar. Hepsini düzenli maaş alır. İşleri büyütür. Başvurular devam ederken eleman ihtiyacı kalmayınca aklına bir fikir gelir. Köşkün bahçesinde çiçek yetiştirmeye başlar. Bu çiçekleri peri kızı gibi süslediği iki küçük kız kardeşleri aracılığı ile vapur iskelesi önünde, içlerinde manilerle satar ve bayağı ünlenir.

Muhlis ve Jale'nin evliliği Muhlis'in evliliği ise çekilmez bir haldedir. Jale'yi sevmiyordu ve onunla hiç ilgilenmiyordu. Jale her şeyin farkındadır. Kocasını ona soğuk davranıyordu. Ama boşanmaları Sema'nın işine yarayacak diye düşünüyor ve bunu olabildiğince erteliyordu. O dönem Avrupa usulü dans meşhur olur ve bazı mekânlar açılır. Muhlis ve Jale'de buralarda bir süre sıkıcı hayatlarına renk katmaya çalışır. Jale burada başka erkeklerle de dans eder. Muhlis onu kıskanmaya çalışıp evliliğini kurtarabileceğini umar ama hiçbir şey hissetmez. Karısının onu aldatacağını da sezinler ve bunu beklemeye koyulur. Böylece ondan kurtulabilecektir.

Muhlis'in pişmanlığı Gerçekten de Jale bir süre sonra Muhlis'i aldatır. Muhlis, Jale ve bir erkeği birlikte olurken yakalar. Bu durumdan faydalanır ve Jale'yi hemen boşar. Akli hep Sema'dadır ve çoktan yaptığı hatayı fark etmiştir. Ama Jale ile evlendiği için eli kolu bağlı kalmıştır. Sema ile ilgili haberleri alıyor, yardım ve girişim başarılarını duydukça günahsız olduğunu daha iyi kavriyordu.

Sema ve Muhlis'in son konuşması Bir gün Muhlis, eski günlerdeki gibi köşkün bahçesine gider. Sema'ya yaklaşır. Yanında hıçkırıklara boğularak af diler. Kıskançlıklarını, sinirli yapısını ve pişmanlıklarını anlatır. Sema ona karşı kızgın değildir. Çoktan dünyevi duygulardan sıyrıldığını anlatır. Onun için bu defterler kapanmıştır. Muhlis onu hiç unutmayacağını söyler, kendisini bu rahibe hayatı mahkûm etmesine üzülür ama elinden bir şey gelmez. Bir daha görüşmemek üzere ayrılırlar.

TEMALAR

Kıskançlık Kıskançlık ve beraberinde getirdiği duyguların kontrol edilememesi, telafisi olamayacak durumlara neden olmaktadır. Muhlis'in kıskançlık ve şüphe ile hem kendi yaşamını hem Sema'nın yaşamını dönülmez biçimde değiştirdiği anlatılmaktadır.

Batılılaşma/Değişim Romanda, daha önceleri sosyal hayatta yer alamayan Türk kadınının, batılılaşma ile birlikte sosyal hayatta ve iş yaşamında yer almaya başlaması, karşılaştığı durumlardan dolayı zorlanması anlatılmaktadır. Batılılaşma ve değişimin, modernliği ve değişimi savunan birtakım insanlar tarafından farklı algılanıp, yüzeysellik ve ahlaksızlık olarak yaşandığı görülmektedir. Jale karakterinin bu kesimi temsil ettiği ve olumsuz özellikleri taşıdığı söylenebilir. Ayrıca değişimin ve dönemin koşullarının evlenme şekilleri, aşk ilişkileri ve ekonomik yaşam üzerindeki etkileri de göze çarpmaktadır.

Yoksulluk Dönemin koşulları incelendiğinde, savaş sonrası ekonomik olarak zorlanan bir halk, ataerkil aile yapısına sahipken korunmasız kalmış ailelerin mücadelesi ve yaşadığı sıkıntılar romanın dikkat çeken unsurlarından biridir.

KARAKTER ANALİZİ

Sema (Masum)

Karakter Sema, saf ve masum, soylu bir aileden gelen bir genç kızdır. Olumlu özellikleri ile ön plandadır. Çalışkanlığı, ince düşünceli ve şefkatli oluşu, yardımseverliği, nazikliği her olayda kendisini gösterir. Ailesi konusunda cesur ve fedakar davranışları görülmektedir. Muhlis ile olan aşkında da içten

ve hassastır. Fakat bu aşk sonunda onu hayal kırıklığına uğrattır. İş konusundaki başarıları, girişimci ve yaratıcı özelliklerini göstermesine imkân verir.

Aktivite Paşa kızı olan Sema, ailesinin ekonomik sıkıntılarından dolayı evde sürekli el işi yapıp satmaktadır. Paşa kızlarının işçi gibi çalışması o dönemde dedikodu konusudur ve bunu elinden geldiğince gizli yapar. Fakat açığa çıkmasından da gocunmaz. Onuruyla para kazandığının farkındadır. Evin tek genç yetişkin insanıdır. Ailesine sahip çıkar. Mutsuz biten aşkından sonra kendisini işine ve yardıma ihtiyacı olanların hayatlarını kolaylaştırmaya adanır.

ÖRNEK ANILAR

Sorumluluk sahibi/ düşünceli Sema, ailesine kol kanat germiş ve onların sorumluluklarını üstlenmiştir. Onlara hissettirmeden yastığının altında sakladığı tabanca ile köşkü korumaya çalışıyordu. “Herkes uyuduktan sonra, alt katı dolaşılıyor; sürgüleri, sürmeleri iplerle bağlı kapıları yokluyor. Delikler, kovukları, bodrumları, izbe yerleri gözden geçiriyor. Köşkte hırsızlara kaptıracak para yok ama birkaç parça temiz mücevherat, mutfak ve gümüş sofrta takımları var... Varlıklarının bu son kırıntılarını, geleceğin pek siyah görünen yoksulluk sıkıntısına karşı canları gibi saklamaya uğraşıyorlar.”

Cesur/Fedakar Sema ve annesi Muhlis’e minnettardır. Fakat Muhlis, Sema’nın davranışının daha fazla takdir edilmesi gerektiğini düşünür. Mecbur kalıp yapsa da saklanmayarak kendini öne atmıştır. “Ben köşke girince iki haydutla uğraşmak zorunda kalmadım. Üzerime atılmak isteyen yaralıyı göğsüne bir tekme ile yere yatırdım. Ötekiyle teke tek kurşun alışverişi ettim. Siz bu nazik vücudunuzla ikisiyle uğraşmak cesaretini göstermişsiniz. Yüreklilikte bendenize, bir erkeğe üstün sayılırsınız.”

Dikkat çekici Sema, oldukça güzel ve dikkat çekicidir. Sadece yüzünü görenler bile ondan etkilenmektedir. “Bu bekleme yerinde, sıcak bir günde, iki yudum soğuk su içmek için kalın peçesini az sıyırınca olağanüstü güzelliği, gençliği birkaç dikkatli göz tarafından hemen fark olunmuştu.”

Kendine güvenli/Olgun “Ben o insanlardanım ki, vicdanımın azarından başka bir leyden etkilenmem. Başkalarının çarpık eleştirileri, tek yanlı muhakemeleri, gerçekten uzak gülünç moralleri benim için ahlak, davranış kuralı olamaz. Halk, doğru düşünmesini bileydi, toplumdaki bu kötü yönetimlerin, zararlı sistemlerin doğurduğu acı sıkıntılarının, adaletsizliklerden çoktan kurtulurdu.”

Muhlis (Kıskanç)

Karakter Muhlis ilk izlenim olarak içe kapanık, yardımsever ve cesur olmasıyla dikkat çekmektedir. Fakat karşılaştığı olaylar ve duygularının dışı vurumu neticesinde görülür ki oldukça sinirli, şüpheli, fazlaca kıskanç ve kindar bir yapıdadır. Sema ile ilgili karşılaştığı acıklı durumda soğukkanlılığını koruyamaz ve insafsızca davranır.

Aktivite Paşa oğlu olan Muhlis, askerde yaralanıp eve dönmek zorunda kalmıştır. Bu yaralanmadan dolayı sakat kalmaz ve iyileşir. Sema’dan önce onu yaralayan bir aşk macerası atlattığına dair bilgiler olsa da ayrıntılar yer almamaktadır. Sema’ya çok aşık olur ama kıskançlık ve düşüncesizliği sonucu ilişkileri son bulur. Sırf intikam almak için Jale ile evlenerek mutsuz bir evlilik yaşamaya ve sonrasında karısı tarafından aldatılmaya mahkûm olur. Uykusuz gecelerinde sık sık kitap okumaktadır. Uyumakta zorlandığı anlaşılmaktadır.

ÖRNEK ANILAR

Aşık/Duygusal Muhlis, bir an önce aşık olduğu kadına kavuşmak derindedir. Hiçbir şey umurunda değildir. “Yalnız Muhlis, kadınlar gibi düşünmüyordu. Onun istediği ne böyle sıkıntı ve darlık içinde göstermişti, ne de düğün. O, yalnız Sema’yı istiyordu... ama annesine söz anlatamıyordu.”

Şüpheli/Kıskanç Muhlis, yolda tesadüfen gördüğü ve Sema olup olmadığını anlamadığı kız hakkında kuruntulara kapılmaktan kendini alıkoyamaz. “Aman yarabbi... O muydu? Değil miydi? Naki Paşa’nın oğlu bu iki soru arasında ezilen beynini, işkenceden ve böyle ağır bir kötü sanıyla masumluğunu kirlettiği Sema’yı şüpheden kurtarmak için bütün bu kötü düşünceleri kovmaya uğraşarak yürüyor; ama o siyah kadını elindeki kırlangıçlı portakal renkli çantayı aralıksız görüyordu.”

Kıskanç Muhlis, Sema’ya duygularını kontrol edemediğini itiraf eder. Fakat şüphelerinden açık açık bahsetmez. Onun itiraf etmesini istiyordur. “Gönlümde bir gelgit var. İçim kabarıp kabarıp taşıyor.

Nedenini bilmiyorum... İrademe sahip değilim... Seni sıkıyorsam Sema, beni affet... Sana önce söyledim: Bende korkunç bir hastalık var. Çok kıskancım. İşte bu illet beni öldürecek.”

İnsafsız/Kindar Sema, Muhlis'in bambaşka bir yüzüyle karşılaşır. Muhlis'in bu yeni yüzü insafsız ve intikam peşinde koşan bir erkeğin yüzüdür. “Artık Sema'nın gönlünde, köşkün çevresinde bekçilik eden, ay ışığının çiyelerine karıştırdığı gözyaşlarıyla birlikte ince duygularını döken terbiyeli, soylu Muhlis yoktu. Çizmeleriyle kapı kırarak “fahişe” hakaretini bir balgam gibi yüzüne fırlatarak, onu düştüğü cehennem kuyusunda bırakıp, gözlerini bürüyen öç alma vahşiliğiyle gerçeği görmeden savuşan insafsız, vicdansız, yabancı bir adam vardı.”

İzzet Saim (Ahlaksız)

Karakter İzzet Saim karakteri bir çok olumsuz özelliği kendinde toplamakla birlikte, o dönemler toplumda yaşanan değişimi ahlaksız bir boyuta indirgeyen bir düşünce dünyasına sahiptir. Paragöz ve yalancıdır. Para ve şehvet için her türlü ahlaksızlık içinde bulunmaktadır. Konuşkan ve pratik olduğu da anlaşılmaktadır. İşi konusunda tembeldir.

Aktivite Semih Atıf'ın yanında sağ kolu gibi çalışan İzzet Saim, aylak bir adamdır. Sürekli çapkınlık ve zevk peşindedir. Zaman zaman mahalledeki kahveye takılarak parayla tavla gibi oyunlar oynadığı, sık sık geneleve gittiği ve içki içmeyi sevdiği söylenebilir. Patronunun çapkınlık yapmasına ve genç kızları kandırmasına yardımcı olarak bu konuda onu gözetmektedir.

ÖRNEK ANILAR

Ahlaksız/Duyarsız İzzet Saim, beklenmedik bir anda Sema'ya saldırır. Sema'nın çırpınışları umurunda bile olmaz. “Boşuna boğazını yırtma elmasım. Oda kapısı kilitlidir, anahtarı cebimdedir. Ne kadar bağırsan, içeriye kimse gelemmez.”

Sorumsuz İzzet Saim, paragözdür ama parasını da sorumsuz davranışları ile harcamaktadır. Parasız kaldığı an annesinde ne kadar para varsa almaya çalışır. “Ah İzzet, ne kendin para tutarsın, ne benim cebimde bir onluk bırakırsın... Beş kuruşum oldu mu saklayamam belli ederim. Hemen elimden alırsın.”

Yalancı/Ahlaksız İşe sürekli geç kalan ya da hiç gitmeye İzzet, patronuna annesi ile ilgili sürekli yalan söylemektedir. Patronu ise bu davranışları maruz görüyordu. Çünkü İzzet kadınlarla ilgili tüm işlerinde ona yardımcı oluyordu. “Senin kocakarı yine mi hastalandı? Bu kadar zamandır dert çekiyor a hala ölmediğine şaşırıyorum... Şimdi kocakarıyı bırak; genç kadınlardan söz açalım. Hayli vakit oldu bana bir şey bulmuyorsun.”